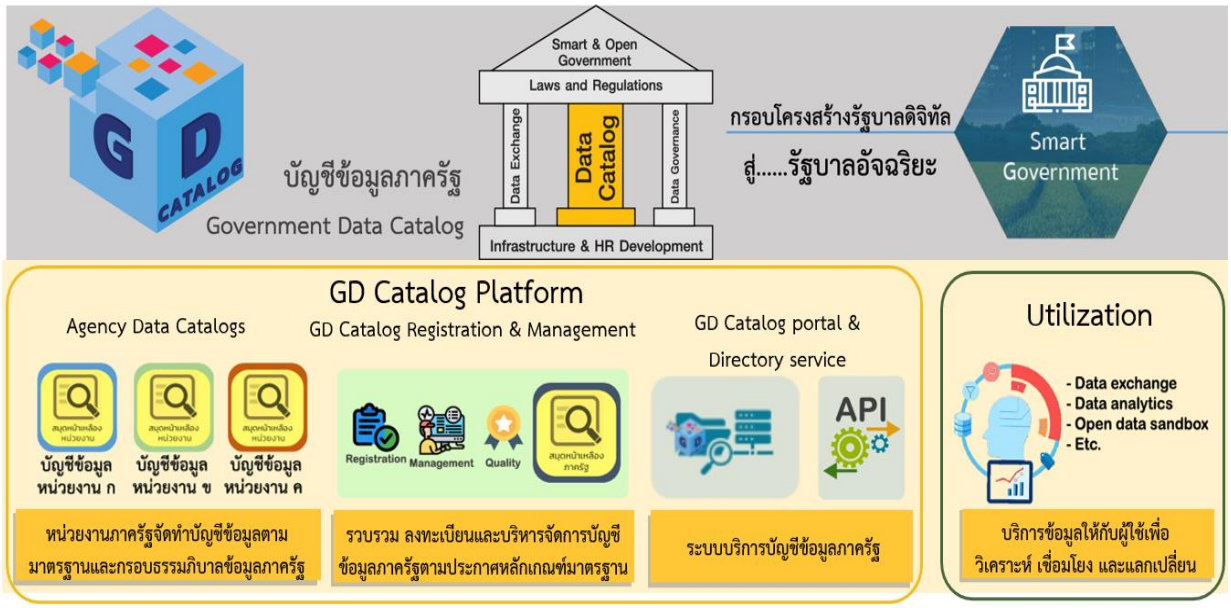
ตัวชี้วัด : การพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นดิจิทัล (Digitized Data) เพื่อนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data)

แนวคิดการพัฒนาบัญชีข้อมูลภาครัฐ :

การจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog : GD Catalog) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 [1] กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารจัดการ การบูรณาการข้อมูลภาครัฐ การทำงานให้มีความสอดคล้องกัน การเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล หน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องจัดทำคำอธิบายข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐและบัญชีข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐให้เป็นไปตามความในมาตรา 7 (2) (9) และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ [2] ข้อ 4 (6) อันจะนำไปสู่การพัฒนาระบบข้อมูลสำคัญของภาครัฐเพื่อการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยน และบูรณาการข้อมูลหน่วยงานของรัฐอย่างเป็นระบบ

Government Data Catalog สู่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

การจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเริ่มต้นด้วยการให้หน่วยงานภาครัฐที่เป็นเจ้าของข้อมูลจัดทำบัญชีข้อมูลสำคัญและคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ภายในหน่วยงานเองในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากนั้นหน่วยงานทำการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลหน่วยงานเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ โดย สสช. จะทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ รับ - ลงทะเบียน และจัดเก็บบัญชีข้อมูลและคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ไว้ในฐานข้อมูลกลางเฉพาะชื่อชุดข้อมูลและคำอธิบายชุดข้อมูลเท่านั้น ส่วนข้อมูลจะยังคงจัดเก็บอยู่ที่ฐานข้อมูลของหน่วยงาน จากนั้นจึงดำเนินการจัดหมวดหมู่ชุดข้อมูล และกำหนดป้ายกำกับ เพื่อความสะดวกในการบริการสืบค้น เข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการใช้ประโยชน์ข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Data) ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านระบบสารสนเทศที่บูรณาการร่วมกัน อาทิ ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (data.go.th) และศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data Exchange: GDX) โดยคุณลักษณะของข้อมูลเปิดภาครัฐ ต้องมีลักษณะ 10 ประการ

คุณลักษณะ 10 ประการของข้อมูลเปิดภาครัฐ

ที่มา: แนวทางการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลต่อสาธารณะ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ [1] มีขั้นตอนดังนี้

(1) จัดทำบัญชีข้อมูลภายในหน่วยงาน ระบุชุดข้อมูล และจัดระดับความสำคัญของข้อมูลเปิดภาครัฐที่จะนำไปเปิดเผย อย่างน้อยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ตามหน้าที่หรือภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

(2) จำแนกหมวดหมู่ กำหนดและจัดประเภทชั้นความลับของชุดข้อมูลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยพิจารณาถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสำคัญ

(3) กำหนดรูปแบบของชุดข้อมูลที่เป็นข้อมูลเปิดภาครัฐ อย่างน้อยให้อยู่ในรูปแบบคุณลักษณะแบบเปิด และจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัล เพื่อให้ทราบรายละเอียดของชุดข้อมูล

(4) ระบุ URL ที่เก็บไฟล์ข้อมูลหรือบริการข้อมูล เช่น API ของข้อมูลที่เป็นข้อมูลเปิดภาครัฐตามประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) กำหนด ก่อนการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

สำนักงานสถิติแห่งชาติจะทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อกำกับดูแลและบริหารจัดการชุดข้อมูลสำคัญที่รวบรวมจากบัญชีข้อมูลหน่วยงาน ดังนี้

(1) ลงทะเบียนบัญชีข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

(2) ตรวจสอบคำอธิบายข้อมูลตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้หน่วยงานแก้ไข/ปรับปรุงความครบถ้วนและถูกต้อง ผ่านการประสานหน่วยงานเจ้าของข้อมูลตามที่ได้กำหนดในมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 ตุลาคม 2562 เห็นชอบเรื่อง ขอเสนอมาตรฐานสถิติ [2]

(3) ตรวจสอบการมีอยู่จริงของบัญชีข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพของบัญชีข้อมูล

(4) จัดหมวดหมู่ชุดข้อมูลเพื่อให้บริการตามโจทย์ความต้องการสำคัญของประเทศ

---

[1] ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 148 ง 24 มิถุนายน 2563 หน้า 27.

[2] มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2562 เห็นชอบเรื่อง ขอเสนอมาตรฐานสถิติเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐจัดส่งข้อมูลการใช้มาตรฐานสถิติ รวมถึงรายละเอียดของข้อมูล (Metadata) ตามมาตรฐานที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) กำหนดทั้งข้อมูลระดับย่อย (Microdata) และข้อมูลสถิติ เพื่อให้ สสช. รวบรวมเป็นข้อมูลในการจัดทำศูนย์กลางรายการข้อมูลภาครัฐ (National Data Catalogue and Directory Services) และ เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินสถานการณ์การพัฒนาสถิติของประเทศให้มีคุณภาพตามหลักการพื้นฐานสถิติทางการและ สอดคล้องตามมาตรฐานสากล สามารถนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันได้อย่างคุ้มค่า

กระบวนการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ

การจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐเพื่อใช้ในการค้นหาและนำชุดข้อมูลมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและจังหวัดมีระบบบัญชีข้อมูล โดยเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบชุดข้อมูลนั้นเข้ามาร่วมดำเนินการ และต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชุดข้อมูลที่เกิดใหม่ต้องนำมาจัดทำบัญชีข้อมูล กำหนดคำอธิบายชุดข้อมูล และอ้างอิงไปยังแหล่งข้อมูลต้นทางที่เป็นแหล่งข้อมูลทางการ

ในการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

1. การจัดทำชุดข้อมูลและคำอธิบายชุดข้อมูล

ในทุกกิจกรรมขององค์กรหรือหน่วยงานมีข้อมูลเกี่ยวเนื่องอยู่เสมอ ข้อมูลที่เกิดขึ้นในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนงานอาจเป็นอินพุตของอีกขั้นตอนหนึ่งหรือระบบอื่นก็เป็นได้ และชุดข้อมูลนั้นต้องมีเจ้าของเสมอ การจัดทำบัญชีข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบและสามารถเข้าถึงเพื่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว จะช่วยลดความซ้ำซ้อนการจัดเก็บข้อมูลแบบไซโล มีผู้ดูแลและจัดการข้อมูลให้ทันสมัยและพร้อมใช้ตลอดเวลา พร้อมทั้งจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูล เพื่อให้ผู้ใช้งานทราบเกี่ยวกับ รายละเอียดชุดข้อมูล สิ่งที่เกี่ยวข้องกับชุดข้อมูล วัตถุประสงค์การนำไปใช้ ตลอดจนแหล่งข้อมูลต้นทาง

2. นำขึ้นบนระบบบัญชีข้อมูล

เมื่อมีการจัดจำแนกชุดข้อมูล พร้อมคำอธิบายข้อมูล เสนอความเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล หรือคณะกรรมการอื่นใดที่มีอำนาจ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้ผู้เป็นเจ้าของชุดข้อมูลนั้นนำขึ้นระบบบัญชีข้อมูล ซึ่งประโยชน์ที่หน่วยงานได้จากการขึ้นบัญชี จะทำให้หน่วยงานสามารถสืบค้น เข้าถึง ทราบแหล่งที่มา ประเภท รูปแบบ ของข้อมูลที่หน่วยงานจัดเก็บ และสามารถใช้ประโยชน์ของข้อมูลทั้งหมดได้ ลดปัญหาการใช้เวลาในการค้นหาและเข้าถึงชุดข้อมูลที่มีอยู่ ลดระยะเวลา ลดการพึ่งพาเจ้าของข้อมูล สามารถเข้าถึง และใช้งานข้อมูลในการวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง เปรียบเสมือนสมุดหน้าเหลืองของบัญชีข้อมูลหน่วยงาน

3. อ้างอิงไปยังแหล่งข้อมูลต้นทาง

เป็นการชี้ไปถึงแหล่งข้อมูลต้นทางที่แท้จริงของชุดข้อมูลนั้น เพื่อลดปัญหาการจัดการข้อมูลหลายแหล่ง ซึ่งทำให้ข้อมูลไม่ตรงกัน เช่น ข้อมูลหน้าเว็บซึ่งเป็นระบบบริการของหน่วยงาน กับข้อมูลที่หน่วยงานส่งให้ระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ หากไม่ได้ชี้แหล่งต้นทางเดียวกัน ทำให้เป็นภาระหน่วยงานที่จะต้องตามไป Update ข้อมูลในแต่ละแหล่งที่เผยแพร่ แต่หากชี้ไปที่แหล่งต้นทางเดียวกัน เมื่อต้นทางทำการปรับปรุงข้อมูล ปลายทางที่ชี้แหล่งเดียวกัน ก็จะปรับปรุงข้อมูลโดยอัตโนมัติ

4. ลงทะเบียนบัญชีข้อมูล

ชุดข้อมูลของหน่วยงานที่ขึ้นอยู่บนระบบบัญชีหน่วยงานแล้ว หน่วยงานสามารถเลือกชุดข้อมูลที่สำคัญที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ และความเห็นชอบจาก ผู้บริหาร หรือคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล หรือ คณะกรรมการอื่นใด ให้ทำการลงทะเบียนเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อใช้ประโยชน์บัญชีข้อมูลภาครัฐร่วมกัน

5. ปรับปรุงบัญชีข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

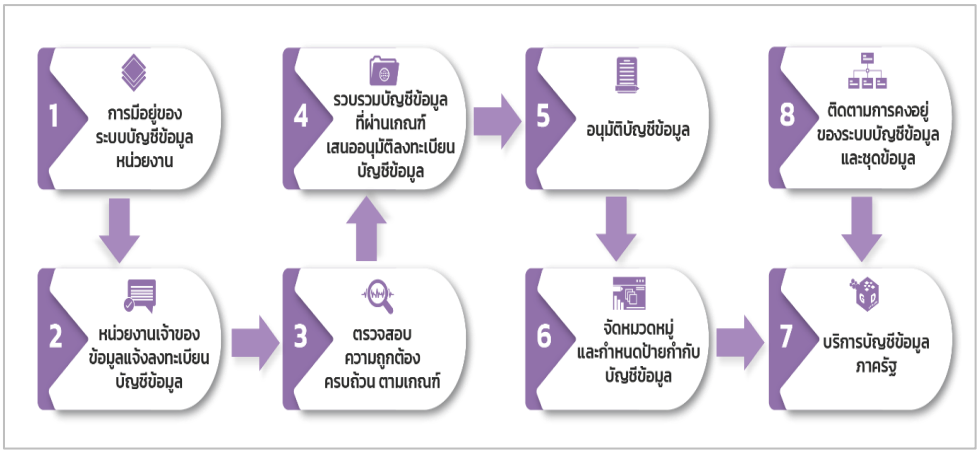
ด้วยวงจรชีวิตของข้อมูลมี การเกิด การเก็บ ปรับปรุง การเรียกใช้ และ การทำลาย ดังนั้นเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงกับข้อมูล จำเป็นต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องเป็นประจำตามรอบเวลาเพื่อให้ชุดข้อมูลนั้นมีความเป็นปัจจุบันจึงต้องมีการติดตามปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ : ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน (Agency Data Catalog) ที่ติดตั้งและใช้งานในระดับจังหวัด จะเรียกอีกชื่อว่า ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด (Area Data Catalog)

การลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog Registration)

เป็นการรวบรวมบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และแจ้งลงทะเบียนบัญชีข้อมูลที่สำคัญของหน่วยงานและจังหวัดเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ ผ่านระบบลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้บริการบัญชีข้อมูลภาครัฐ และเชื่อมต่อไปยังระบบบริการต่าง ๆ ต่อไป

กระบวนการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ ประกอบด้วย หน่วยงานพิจารณาการมีอยู่ของระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน โดยทำการลงทะเบียนระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานและระบบบัญชีข้อมูล ผ่านระบบลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานเชื่อมต่อกับระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ และนำบัญชีข้อมูลสำคัญที่หน่วยงานอนุมัติและเห็นชอบให้ลงทะเบียนเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐได้ มาแจ้งลงทะเบียนบัญชีข้อมูลเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ จากนั้นบัญชีข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สอดคล้องของชุดข้อมูลและคำอธิบายชุดข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนด และรวบรวมบัญชีข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์เสนออนุมัติลงทะเบียนบัญชีข้อมูล บัญชีข้อมูลที่ผ่านการอนุมัติจะถูกนำไปจัดหมวดหมู่ และกำหนดป้ายกำกับบัญชีข้อมูล เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการสืบค้นบัญชีข้อมูลและส่งต่อไปยังระบบบริการบัญชีข้อมูลภาครัฐ สำหรับให้บริการและใช้ประโยชน์บัญชีข้อมูลภาครัฐร่วมกัน นอกจากนั้นยังมีการติดตามการคงอยู่ของระบบบัญชีข้อมูลและชุดข้อมูล ทั้งในส่วนของการปรับปรุง การเพิกถอนบัญชีข้อมูล และติดตามวงจรชีวิตของชุดข้อมูล เพื่อให้บัญชีข้อมูลภาครัฐมีความสมบูรณ์พร้อมใช้อยู่เสมอ

กระบวนการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ

ขั้นตอนดำเนินการปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 :

(1) กำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัด 2 ประเด็น ตามแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด พร้อมจัดทำเอกสารข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลที่ตอบโจทย์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด และนำเสนอผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

(2) เตรียมชุดข้อมูล (Template1) ที่สัมพันธ์กับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และคำอธิบายข้อมูล (Template2) นำขึ้นรายการชุดข้อมูลบนระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

(3) นำชุดข้อมูลและคำอธิบายข้อมูลขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด พร้อมอ้างอิงหรือชี้ไปยังแหล่งข้อมูลต้นทางที่เป็น**ข้อมูลดิจิทัล** (Template3)

(4) ลงทะเบียนชุดข้อมูลหมวดหมู่สาธารณะที่จังหวัดเป็นเจ้าของ ที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ

(5) นำชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลมาวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด และนำเสนอผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด

คำอธิบาย :

- **ประเด็นการพัฒนาจังหวัด** หมายถึง ประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2566-2570) โดยให้จังหวัดคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่มีความสำคัญ 2 ประเด็น
- **แผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด** เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด เพื่อให้เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการว่ามีรายการใดบ้าง และหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ
- **ชุดข้อมูล** [3] หมายถึง การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุด ให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล หรือจากการใช้ประโยชน์ของข้อมูล
- **ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูล** หมายถึง เอกสารที่แสดงการวิเคราะห์ชุดข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนาในจังหวัด เป้าหมาย และหมุดหมายตามการพัฒนาของจังหวัด แนวทางการพัฒนาจังหวัด การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า การวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การกำหนดชุดข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนา การระบุหน่วยงานเจ้าของข้อมูล และแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
- **คำอธิบายข้อมูลหรือเมทาดาตา** [4] **(Metadata)** หมายถึง ข้อมูลที่ใช้อธิบายข้อมูลหลักหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งกระบวนการเชิงธุรกิจ (ในที่นี้หมายถึง กระบวนการทำงานตามภารกิจของหน่วยงาน) และเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ กฎและข้อจำกัดของข้อมูล และโครงสร้างของข้อมูล เมทาดาตาช่วยให้หน่วยงานสามารถเข้าใจข้อมูล ระบบ และขั้นตอนการทำงานได้ดียิ่งขึ้น
- **คำอธิบายชุดข้อมูลประกอบด้วยคำอธิบายข้อมูลจำนวน 14 รายการ** สำหรับ 1 ชุดข้อมูลที่หน่วยงานต้องจัดทำและระบุรายละเอียด ได้แก่ ประเภทข้อมูล ชื่อชุดข้อมูล องค์กร ชื่อผู้ติดต่อ อีเมลผู้ติดต่อ คำสำคัญ รายละเอียด วัตถุประสงค์ หน่วยความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล ค่าความถี่ของการปรับปรุง

---

[3] ที่มา : ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูล

[4] ที่มา : (ร่าง) คำอธิบาย ข้อมูลหรือเมทาดาตา (Metadata) สำหรับชุดข้อมูลภาครัฐ

ข้อมูล ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ แหล่งที่มา รูปแบบการเก็บข้อมูล หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และสัญญาอนุญาตให้ใช้ข้อมูล

- **บัญชีข้อมูล** [5] (Data Catalog) หมายถึง เอกสารแสดงบรรดารายการของชุดข้อมูล ที่จำแนกแยกแยะโดยการจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของหน่วยงานของรัฐ
- **ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน** [6] **(Agency Data Catalog)** หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ทำหน้าที่บริหารจัดการ รวมถึงให้บริการบัญชีข้อมูลของหน่วยงาน เช่น การจัดการชุดข้อมูล การจัดการคำอธิบายชุดข้อมูล การค้นหาชุดข้อมูล และบริการ API ที่เป็นเสมือนบัญชีข้อมูลดิจิทัลของหน่วยงาน และผ่านความเห็นชอบจากนายทะเบียนบัญชีข้อมูลหน่วยงาน เพื่อนำเข้าสู่ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน สำหรับให้บริการแก่บุคลากรในหน่วยงานในการวางแผน ปฏิบัติงาน ติดตาม และประเมินผล รวมถึงหน่วยงานภายนอกและประชาชนตามสิทธิ์ที่หน่วยงานกำหนด โดยที่การจัดทำบัญชีข้อมูลหน่วยงานควรสอดคล้องตามแนวทางการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้สามารถลงทะเบียนและให้บริการบัญชีข้อมูลภาครัฐของประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- **ระบบบัญชีข้อมูลพื้นที่ (Area Data Catalog)** หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ทำหน้าที่บริหารจัดการ รวมถึงให้บริการบัญชีข้อมูลของหน่วยงานในระดับพื้นที่ เช่น **ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด** ระบบบัญชีข้อมูลองค์การบริหารส่วนจังหวัด ระบบบัญชีข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
- **ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ** [6] **(Government Data Catalog)** หมายถึง ระบบงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการบัญชีข้อมูลภาครัฐมารวบรวมและจัดหมวดหมู่ รวมถึงระบบนามานุกรม (directory Services) ที่ให้บริการสืบค้นบัญชีรายการข้อมูลภาครัฐ เสมือนบัญชีข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์การบรูณาการข้อมูลร่วมกัน รองรับการให้บริการการสืบค้น และการเข้าถึงบัญชีข้อมูลหน่วยงานภาครัฐที่เผยแพร่เป็นสาธารณะ
- **ระบบลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ** [6] **(GD Catalog Registration System)** หมายถึง ระบบสารสนเทศที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมรายการข้อมูลสำคัญ เมทาดาตา และทรัพยากร (Resource) หรือข้อมูลผ่าน API จากบัญชีข้อมูลหน่วยงานมาจัดเก็บไว้ที่ระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ และทำหน้าที่ติดตามการมีอยู่ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง (Update) รายการข้อมูลและเมทาดาตา รวมถึงการอ้างอิงทรัพยากร (Resource) กับบัญชีข้อมูลที่หน่วยงานต้นทางให้ถูกต้องและทันสมัย
- **ข้อมูลดิจิทัล**[7] หมายถึง ข้อมูลที่ได้จัดทำ จัดเก็บ จำแนกหมวดหมู่ ประมวลผล ใช้ ปกปิด เปิดเผย ตรวจสอบ ทำลาย ด้วยเครื่องมือหรือวิธีการทางเทคโนโลยีดิจิทัล
- **Data Visualization** คือ การนำเสนอหรือการแสดงข้อมูลเชิงปริมาณให้อยู่ในรูปแบบกราฟิก ที่ทำให้ผู้พบเห็นจำได้และเข้าใจง่ายขึ้น อีกทั้งเป็นการนำข้อมูลในเชิงวิชาการหรือเชิงวิจัยมาแปลงเป็นรูปที่เข้าใจง่าย โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลมาแล้ว องค์ประกอบหลักของ Data Visualization คือ การรวบรวมข้อมูล (Integrate) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyze) และการแปลงข้อมูลให้เป็นภาพที่เข้าใจง่าย (Visualize)

---

[5] ที่มา : ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูล

[6] ที่มา : แนวทางการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

[7] ที่มา : ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ

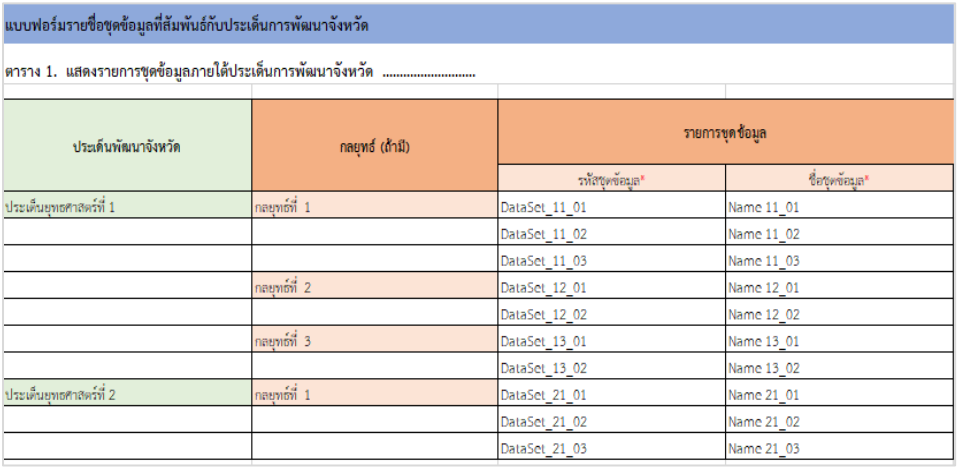
เกณฑ์การประเมิน :

เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)
● เอกสารข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลที่ตอบโจทย์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด 2 ประเด็น ได้รับความเห็นชอบผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด	● ชุดข้อมูล (Template 1) คำอธิบายข้อมูล (Template 2) ถูกนำขึ้นบนระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด ทั้ง 2 ประเด็นการพัฒนา ● ชุดข้อมูลในหมวดหมู่สาธารณะ ร้อยละ 100 (Template 3) ต้องอ้างอิงหรือชี้ไปยังแหล่งข้อมูลต้นทางที่เป็น**ข้อมูลดิจิทัล** ทั้ง 2 ประเด็นการพัฒนา	● ชุดข้อมูลในหมวดหมู่สาธารณะ ร้อยละ 100 ถูกลงทะเบียนในระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (GD Catalog) ทั้ง 2 ประเด็นการพัฒนา ● สรุปผลการวิเคราะห์สารสนเทศในรูปแบบ Visualization เพื่อตอบโจทย์ประเด็นการพัฒนาจังหวัด ได้รับความเห็นชอบผ่านกลไกคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ทั้ง 2 ประเด็นการพัฒนา

แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (https://gdhelppage.nso.go.th/)

Template การจัดทำบัญชีข้อมูลจังหวัด

(1) Template 1 (Dataset) เป็นแบบฟอร์มรายชื่อชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็นการพัฒนาจังหวัด

แบบฟอร์มรายชื่อชุดข้อมูลที่สัมพันธ์กับประเด็นการพัฒนาจังหวัด

ตาราง 1. แสดงรายการชุดข้อมูลภายใต้ประเด็นการพัฒนาจังหวัด .....

ประเด็นพัฒนาจังหวัด	กลยุทธ์ (ถ้ามี)	รายการชุดข้อมูล	
		รหัสชุดข้อมูล*	ชื่อชุดข้อมูล*
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	กลยุทธ์ที่ 1	DataSet_11_01	Name 11_01
		DataSet_11_02	Name 11_02
		DataSet_11_03	Name 11_03
	กลยุทธ์ที่ 2	DataSet_12_01	Name 12_01
		DataSet_12_02	Name 12_02
	กลยุทธ์ที่ 3	DataSet_13_01	Name 13_01
		DataSet_13_02	Name 13_02
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	กลยุทธ์ที่ 1	DataSet_21_01	Name 21_01
		DataSet_21_02	Name 21_02
		DataSet_21_03	Name 21_03

(2) Template 2 (Metadata) เป็นแบบฟอร์มคำอธิบายข้อมูล (Metadata) จำแนกตามประเภทข้อมูล คือ 1) ข้อมูลระเบียน 2) ข้อมูลสถิติ 3) ข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่ GIS 4) ข้อมูลหลากหลายประเภท และ 5) ข้อมูลประเภทอื่น ๆ โดยแต่ละแบบฟอร์มของแต่ละประเภทข้อมูล ประกอบด้วย รายการคำอธิบายข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory Metadata) 14 รายการที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด และรายการคำอธิบายข้อมูลส่วนที่เป็นทางเลือก (Optional Metadata) ซึ่งรายการคำอธิบายส่วนที่เป็นทางเลือกจะแตกต่างกันในแต่ละประเภทข้อมูล

ตัวอย่าง Template 2 ของชุดข้อมูลประเภทสถิติ

Template 2 แบบฟอร์มคำอธิบายข้อมูล (Metadata) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด

ประเภทข้อมูลสถิติ หมายถึง ข้อความหรือตัวเลขที่แสดงผลที่ประมวลจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้

รายการคำอธิบายข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory Metadata)

รหัสชุดข้อมูล	1. ประเภทข้อมูล	2. ชื่อชุดข้อมูล	3. องค์กร	4. ชื่อผู้ติดต่อ	5. อีเมล์ผู้ติดต่อ	6. คำสำคัญ	7. รายละเอียด	8. วัตถุประสงค์
Temp1_Dataset	(เลือกจากตัวเลือก)	(กรอกชื่อชุดข้อมูล)	(กรอกชื่อองค์กร)	(กรอกชื่อกอง/สำนัก/ฝ่าย)	(กรอกอีเมล์กอง/สำนัก/ฝ่าย)	(กรอกหัวข้อ คำ วลี แท็ก)	(กรอกคำอธิบาย)	(เลือกจากตัวเลือกและตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
DataSet_11_01	ข้อมูลสถิติ	Name 11_01						
DataSet_11_02	ข้อมูลสถิติ	Name 11_02						
DataSet_11_03	ข้อมูลสถิติ	Name 11_03						
DataSet_12_01	ข้อมูลสถิติ	Name 12_01						
DataSet_12_02	ข้อมูลสถิติ	Name 12_02						
DataSet_13_01	ข้อมูลสถิติ	Name 13_01						
DataSet_13_02	ข้อมูลสถิติ	Name 13_02						
DataSet_21_01	ข้อมูลสถิติ	Name 21_01						
DataSet_21_02	ข้อมูลสถิติ	Name 21_02						
DataSet_21_03	ข้อมูลสถิติ	Name 21_03						

9.1 หน่วยความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล	9.2 ค่าความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล	10. ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่	11. แหล่งที่มา	12. รูปแบบการเก็บข้อมูล	13. หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	14. สัญญาอนุญาตให้ใช้ข้อมูล
(เลือกจากตัวเลือก)	(กรอกค่าตัวเลข)	(เลือกจากตัวเลือก)	(กรอกคำอธิบาย)	(เลือกจากตัวเลือกและตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	(เลือกจากตัวเลือก)	(เลือกจากตัวเลือก)

(3) Template 3 (Resource) เป็นแบบฟอร์มคำอธิบายข้อมูลของทรัพยากร (Resource Metadata) จำแนกตามประเภทข้อมูล คือ 1) ข้อมูลระเบียน 2) ข้อมูลสถิติ 3) ข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่ GIS 4) ข้อมูลหลากหลายประเภท และ 5) ข้อมูลประเภทอื่น ๆ ซึ่งแต่ละประเภทข้อมูลจะมีรายการข้อมูลของทรัพยากรที่แตกต่างกัน

ตัวอย่าง Template 3 ของชุดข้อมูลประเภทระเบียน

Template 3 แบบฟอร์มคำอธิบายข้อมูลของทรัพยากร (Resource Metadata) ที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่ สพร. กำหนด

ประเภทข้อมูลระเบียน หมายถึง ข้อมูลระเบียน (Record) ที่ได้จากระบบฐานข้อมูลทะเบียนหรือจากการบริหารงานของหน่วยงาน และที่ได้จากการสำมะโน/สำรวจด้วยตัวอย่าง

1.รหัสชุดข้อมูล	2.ชื่อ	3.URL	4.รายละเอียด	5.เงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูล	6.วันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด	7.นามสกุลของไฟล์	8. วันที่เริ่มต้นสร้าง	9. หน่วยที่ย่อยที่สุดของการจัดเก็บข้อมูล
Temp1_Dataset	(กรอกชื่อ)	(กรอก URL)	(กรอกรายละเอียด)	(กรอกเงื่อนไขการเข้าถึง)	YYYY-MM-DD ในรูปแบบปี พ.ศ.	(กรอกนามสกุลของไฟล์)	YYYY-MM-DD ในรูปแบบปี พ.ศ.	(เลือกจากตัวเลือก)
DataSet_11_01								
DataSet_11_02								
DataSet_11_03								
DataSet_12_01								
DataSet_12_02								
DataSet_13_01								
DataSet_13_02								
DataSet_21_01								
DataSet_21_02								
DataSet_21_03								

แหล่งข้อมูล : สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ https://gdhelppage.nso.go.th/

รายละเอียดคำอธิบายข้อมูลส่วนหลัก

คำอธิบายข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory Metadata) จำนวน 14 รายการ ประกอบด้วยส่วนที่เป็นรหัส (Code) จำนวน 8 รายการ และส่วนที่เป็นข้อความ (Text) อีก 6 รายการ โดยมีรายละเอียดดังตาราง

รายละเอียดคำอธิบายข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory Metadata) 14 รายการ

ที่	ชื่อรายการไทย	ชื่อทางเทคนิค	คำอธิบาย	ตัวเลือก/รูปแบบ
1	ประเภทข้อมูล	data_type	ชุดข้อมูลนี้เป็นข้อมูลประเภทใด	Code (Character 1 digits (1-9))
2	ชื่อชุดข้อมูล	title	ชื่อของชุดข้อมูลที่กำหนดโดยองค์กรที่รับผิดชอบข้อมูล	Text (150 Characters)
3	องค์กร	owner_org	ชื่อองค์กรที่รับผิดชอบข้อมูล	Code (Character 4 digits)
4	ชื่อผู้ติดต่อ	maintainer	ชื่อกอง สำนัก หรือฝ่าย ที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบข้อมูล	Text (150 Characters)
5	อีเมลผู้ติดต่อ	maintainer _email	อีเมลกอง สำนัก หรือฝ่าย ที่ได้รับการมอบหมายให้รับผิดชอบข้อมูล	Text (50 Characters)
6	คำสำคัญ	tag_string	หัวข้อ คำ วลี หรือ แท็ก (tag) ที่ใช้ระบุคำสำคัญในชุดข้อมูล	Text แยกแต่ละ keywords ด้วย “,”(comma) (200 Characters)
7	รายละเอียด	notes	คำอธิบายรายละเอียดที่สำคัญของชุดข้อมูลอย่างสั้น เช่น คำนิยามชุดข้อมูลเกี่ยวกับอะไร มีวิธีการจัดเก็บแบบใด กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งานข้อมูลเป็นใคร	Text (1,000 Characters)
8	วัตถุประสงค์	objective	อธิบายที่มาและวัตถุประสงค์ของการจัดทำชุดข้อมูล เช่น กฎหมาย ภารกิจ โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ และเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หรือตอบโจทย์ในประเด็นยุทธศาสตร์ในเรื่องใดที่ผู้ใช้ต้องการ	Code (Character 2 digits) (01-99)
9.1	หน่วยความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล	update_frequency_unit	สำหรับข้อมูลระเบียน และข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่ : ความถี่ที่ข้อมูลในระบบคลังข้อมูลถูกปรับปรุง/เพิ่มหรือเปลี่ยนแปลง สำหรับข้อมูลสถิติ: ความถี่ในการเผยแพร่ต่อผู้ใช้ข้อมูล	Code (1 Character (A-Z))

ที่	ชื่อรายการไทย	ชื่อทางเทคนิค	คำอธิบาย	ตัวเลือก/รูปแบบ
9.2	ค่าความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล	update_frequency_interval	ใช้คุณสมบัตินี้ประกอบกับหน่วยความถี่ในการปรับปรุงข้อมูล ตัวอย่างเช่น ถ้าชุดข้อมูลมีการปรับปรุงทุก ๆ 2 ปี ท่านสามารถใส่ “2” สำหรับค่าความถี่ และ “รายปี” สำหรับหน่วยความถี่	Number หรือ เว้นว่างไว้
10	ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่	geo_coverage	สำหรับข้อมูลระเบียน และข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่: มิติการจัดจำแนกข้อมูลพื้นที่ในระดับย่อยที่สุดในการจัดเก็บข้อมูล สำหรับข้อมูลสถิติ: มิติการจัดจำแนกข้อมูลพื้นที่ในระดับย่อยที่สุดในการนำเสนอข้อมูล	Code (Character 2 digits) (00-99))
11	แหล่งที่มา	data_source	แหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาจัดทำชุดข้อมูล พร้อมหน่วยงานที่จัดทำ เช่น สำรวจภาวะการทำงานของประชากร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ) ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (กรมการปกครอง	Text (200 characters)
12	รูปแบบการเก็บข้อมูล	data_format	รูปแบบของการจัดเก็บข้อมูล	Code (Character 2 digits) (01-99))
13	หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	data_category	หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	Code (Character 1 digits (1-4))
14	สัญญาอนุญาตให้ใช้ข้อมูล	license_id	สัญญาอนุญาตให้ใช้ข้อมูล ต้องสอดคล้องกับหมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	Code (Character 1 digits (01-99))